

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Переклад комп'ютерної термінології

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури

(переклад включно), перша – англійська

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Переклад комп'ютерної термінології
Викладач (-і)	Іванотчак Наталія Іллівна
Контактний телефон викладача	+380968375364
Е-mail викладача	natalie.ivanotchak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа та п'ятниця з 16.20 до 17.40 https://us02web.zoom.us/j/8352683434?pwd=VE5CdURlOUYveDlVXY2NlRjJxVDlIdz09 Meeting ID: 835 268 3434 Passcode: 8XNujz
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Предметом вивчення дисципліни є основні концепції розвитку сучасного перекладознавства у сфері перекладу науково-технічної літератури ІТ галузі, специфіку спеціалізованої комп'ютерної термінології та застосування перекладацьких трансформацій, закономірності функціонування одиниць мови на різних рівнях та техніки їх перекладу, аналіз труднощів перекладу складних граматичних, лексичних, термінологічних явищ англійського науково-технічного мовлення. Зміст навчання включає виконання повних письмових перекладів науково-технічних текстів ІТ галузі з англійської мови українською та навпаки. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів творчо використовувати теоретичні положення курсу для вирішення практичних професійних завдань, самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук та читання англійськомовної фахової літератури.</p>	
<p>Форми і методи навчання: форми – словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (практичні завдання); наочні (ілюстрування навчального матеріалу); методи – пояснювально-ілюстративний метод (інформаційна лекція, презентація), метод проблемного викладу, інтерактивні методи (інтерактивна лекція, дискусія, робота в малих групах).</p>	
<p>Основні терміни та поняття: Informative translation, scientific translation, technical translation, technical communication, source text, target text, target audience, equivalence, skopos, grammatical translation transformation, transposition, substitution, addition, omission, complex grammatical transformation, translation strategy, grammatical homonym, attributive cluster, abbreviation, calque, transliteration, transcription, lexical substitution, specification, generalization, compensation, term, homonymic terms, translation variant, term model, contextual substitution, computer hardware terms, computer software terms.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є формування у здобувача вищої освіти системно-наукового розуміння теоретичних засад перекладу науково-технічних текстів комп'ютерної галузі, засвоєння достатнього мінімуму англійськомовної спеціалізованої науково-технічної термінології ІТ галузі, розвиток навичок свідомого відбору мовних засобів з урахуванням лексико-семантичних, граматичних та жанрово-стилістичних особливостей текстів на мові оригіналу і їх перекладу для формування перекладацької компетенції, необхідної для успішної фахової діяльності та проведення наукових досліджень.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є забезпечення студентів знанням</p>	

особливостей науково-технічних текстів ІТ галузі на лексичному, морфологічному, синтаксичному та жанрово-стилістичному рівнях, а також оволодінням навичками їх письмового і усного перекладу.

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність бути критичним, самокритичним і відповідальним за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних контекстах.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися з професійних питань основною (англійською) та другою іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у вивченні іноземних мов.

ЗК 13. Здатність проведення філологічних досліджень на належному рівні з урахуванням основних принципів захисту інтелектуальної власності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, теорію та історію, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови

ФК 9. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанро-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 11. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Програмні результати навчання

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та основною (англійською) і другою іноземними мовами усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти із значним ступенем автономності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 14. Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для розв'язання комунікативних завдань у побутовій суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18

самостійна робота		60			
Ознаки навчальної дисципліни					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
	035 Філологія				
Тематика навчальної дисципліни					
Тема		кількість год.			
		лекції	заняття	сам. роб.	
Тема 1. Науково-технічний переклад ІТ галузі: функціональна та жанрова класифікація.		2	2	5	
Тема 2. Поняття технічної комунікації. Цільова аудиторія: стратегії та рішення.		2	2	5	
Тема 3. Граматичні особливості науково-технічного перекладу ІТ галузі. Синтаксичні перетворення у перекладі.		2	2	10	
Тема 4. Морфологічні аспекти перекладу текстів ІТ галузі. Граматична омонімія.		2	2	5	
Тема 5. Лексичні аспекти науково-технічного перекладу текстів ІТ галузі.		2	4	10	
Тема 6. Комп'ютерні терміни та труднощі їх перекладу.		2	6	5	
Тема 7. Жанрово-стилістичні аспекти науково-технічного перекладу.				10	
Тема 8. Перекладацькі лексичні трансформації				10	
ЗАГ.:		12	18	60	
7. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент отримує залік на основі оцінок за практичні заняття та підсумковий контроль. Максимальна кількість балів, які студент може отримати за умов відвідування усіх практичних занять складає 70 балів. Програмою курсу передбачено контроль самостійної роботи, написання контрольного перекладу та підсумкове тестування, за які студенти можуть отримати максимальну оцінку 30 балів. Максимальна кількість балів за залік – 100 балів (А).				
Вимоги до письмових робіт	Написання підсумкового контрольного перекладу здійснюється на 8 практичному занятті та передбачає максимальну оцінку 10 балів. При оцінюванні враховуються: володіння засобами та методиками письмового перекладу комп'ютерних текстів, володіння засобами перекладу лексико-граматичних структур та комп'ютерної термінології, дотримання жанрово-стилістичних особливостей при перекладі. Критерії оцінювання письмової роботи (за моделлю оцінювання перекладу Ваддінгтона, 2001):				
	Рівень	Точність передачі змісту вихідного тексту	Якість висловлювання у перекладі	Ступінь виконання завдання	Бали
	Рівень 5	Зміст вихідного тексту відтворений точно; досягнення професійного стандарту необхідне тільки незначне редагування.	Практично весь переклад сприймається як текст, написаний мовою оригіналу. В тексті перекладу є незначна кількість лексичних, граматичних чи пунктуаційних помилок.	Успішно	9-10

	Рівень 4	Зміст вихідного тексту відтворений майже точно; присутні незначні неточності; для досягнення професійного стандарту необхідне певне редагування.	Значні частини перекладу сприймаються як текст, написаний мовою оригіналу. В тексті перекладу є лексичні, граматичні чи пунктуаційні помилки.	Добре	7-8
	Рівень 3	Зміст вихідного тексту відтворений в загальних рисах; присутні значні неточності; для досягнення професійного стандарту необхідне значне редагування.	Певні частини перекладу сприймаються як текст, написаний мовою оригіналу. В тексті перекладу багато лексичних, граматичних та пунктуаційних помилок.	Задовільно	5-6
	Рівень 2	Присутні значні неточності; для досягнення професійного стандарту необхідне практично всього тексту.	Майже весь текст сприймається як переклад; наявні суттєві лексичні, граматичні та пунктуаційні помилки.	Незадовільно	3-4
	Рівень 1	Зміст вихідного тексту майже не відтворений; переклад не підлягає редагуванню.	Студент/ка не володіє навичками перекладу.	Погано	1-2

Семінарські
заняття

Оцінюється відвідуваність 7 занять упродовж семестру за 10-бальною шкалою. Максимальна оцінка 70 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 7.

Критерії оцінювання усної відповіді:

Критерії /бали	Дескриптори			
	5	4	3	2
Контент (макс. 10)				
<i>Знання теми (5)</i>	Студент/ка повністю володіє теоретичною базою, демонструє міцні знання теми, дає логічні відповіді, використовує набуті теоретичні знання для аналізу практичного матеріалу, обґрунтовує власну точку зору, виявляє високий рівень набутих практичних навичок.	Студент/ка володіє теорією, обґрунтовує власні висновки, але виклад теоретичного матеріалу та аналіз практичних питань містить помилки та неточності.	Студент/ка частково володіє теорією, відповідає невпевнено, плутає поняття, не в змозі обґрунтувати висновки та практично застосувати теоретичний матеріал.	Студент/ка не володіє теоретичним матеріалом (поняттями та визначеннями), не обґрунтовує власну думку, практичні навички не сформовані
Мова (макс. 5)				
<i>Мовна компетентність і структура</i>	Студент/ка логічно і зв'язно формулює власну точку зору, використовуючи граматичні й лексичні конструкції високого рівня.	Студент/ка використовуючи граматичні й лексичні конструкції високого рівня, логічно і зв'язно формулює думку, допускаючи незначні помилки.	Студент/ка логічно формулює думку, використовуючи прості граматичні конструкції, допускаючи граматичні, лексичні помилки. Відповідь добре структурована, проте викладу матеріалу бракує логіки.	Студент/ка використовує прості граматичні конструкції, допускає граматичні і лексичні помилки. Викладу матеріалу бракує структури і логіки

*1 – робота не відповідає вимогам, зазначеним вище;

	*0 – робота не виконана
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль передбачає контроль самостійної роботи, написання контрольного перекладу та підсумкове тестування, за які студенти можуть отримати максимальну оцінку 30 балів. Підсумкове опитування для контролю самостійної роботи студентів передбачає максимальну оцінку 10 балів. Підсумкове тестування (d-learn) здійснюється на 9 практичному занятті та передбачає максимальну оцінку 10 балів. Написання підсумкової контрольної роботи (перекладу) передбачає максимальну оцінку 10 балів. Максимальна кількість балів за залік – 100 балів (A).</p> <p>Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).</p>
8. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Програмою курсу передбачена 1 письмова підсумкова контрольна робота (переклад) із максимальною оцінкою 10 балів.</p> <p>Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного матеріалу самостійно з обов’язковим складанням тем і підсумкового тесту в системі дистанційного навчання d-learn, погоджених з викладачем на початку семестру. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-proinduv.-grafik.pdf</p> <p>Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження відповідних курсів на платформах Coursera, Udemy, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Замість опанування певних тем в межах курсу “Переклад комп’ютерної термінології” а саме “Комп’ютерні терміни та труднощі їх перекладу”, “Лексичні аспекти науково-технічного перекладу текстів ІТ галузі”, студенти можуть опанувати курси на вибір:</p> <p>“English for IT Professionals” https://www.udemy.com/course/english-for-it/</p> <p>“English for IT Professionals 2.0” https://www.udemy.com/course/english-for-it-professionals-2-0/</p> <p>За умови надання сертифікатів про успішне опанування курсу, студенти отримують 10 (“English for IT Professionals”) або 20 (“English for IT Professionals 2.0”) балів за курс, які зараховуються як бали за практичні заняття з відповідних тем.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування, є недопустимими та призводять до незарахування результатів чи нескладання тестування.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за покликанням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p><u>Відвідування занять</u></p>	

Студент має відвідувати практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольних робіт. Пропуски практичних занять без поважних причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують кількість балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, отриманих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відпрацювання цього практичного заняття під час консультації.

Повторне вивчення дисципліни: Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до [Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін \(кредитів ECTS\) в умовах ECTS](#) або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <http://www.d-learn.pnu.edu.ua>

9. Рекомендована література

Основна:

1. Byrne, J. Scientific and Technical Translation Explained: A Nuts and Bolts Guide for Beginners. St. Jerome Pub., 2012.
2. Gambier, Y.I., van Doorslaer, L. (eds). Handbook of Translation Studies. Amsterdam: John Benjamins Pub. Co., Vol.1, 2010.
3. Ketola, A. An Illustrated Technical Text in Translation. Trans-kom N 9 (1). Berlin, 2016.
4. Olohan, M. Scientific and Technical Translation. Routledge, 2015.
5. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2004.
6. Ментинська І. Лексико-генетичні особливості сучасної комп'ютерної термінології. Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». Серія «Проблеми української термінології». № 791. 2014.

Додаткова:

1. Карабан В.І. Природа перекладацьких деформацій // Вісник КНУ: серія Іноземна філологія, 2007. 41. С. 27-31. (Бібліотека ПНУ)
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури [Текст], Ч. 2: Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця: Нова Книга, 2001. 302 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2Англ-92 Авторський знак: К21 Кількість примірників: 12 В наявності: 12)
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури [Текст], Ч. 1: Граматичні труднощі. Вінниця: Нова Книга, 2001. 271 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2 Англ-92 Авторський знак: К21 Кількість примірників: 13 В наявності: 13)
4. Карабан В.І., Мейс Д. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову. Translation from Ukrainian into English: Посібник-довідник. Вінниця: Нова книга, 2003. 608 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2Англ-923 Авторський знак: К21. Кількість примірників: 6 В наявності: 6)
5. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову [Текст] .- Вінниця: Нова Книга, 2003. 608 с. (Бібліотека ПНУ: Шифр: 81.2Англ-923 Авторський знак: К21 Кількість примірників: 9 В наявності: 9)
6. Кузнецов С.Ю. Аналіз перекладацьких помилок при перекладі текстів наукового стилю//Вісник КНУ: серія Іноземна філологія, 2005. 39. С. 45-48. (Бібліотека ПНУ)

7. Черноватий Л.М. Навчання письмового перекладу: навички та уміння етапу аналізу тексту оригіналу і вправи для їх формування // Філологічні трактати. Суми, Харків: Сумський державний університет, Харківський державний університет, 2012. 1. С. 126 – 131. (*Бібліотека ПНУ*)
8. Черноватий Л. М. Система вправ і завдань як категорія методики навчання перекладу//Іноземні мови. К.: Ленвіт, 2018. 2. С. 19 - 26. (*Бібліотека ПНУ*)
9. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (спектний переклад). Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с. (*Бібліотека ПНУ*: Шифр: 81.2Англ-923 Авторський знак: К68 Кількість примірників: 33 В наявності: 33)
10. Сухенко К.М. Лексичні проблеми перекладу. К.: вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124с. (*Бібліотека ПНУ*: Шифр: 81.2Укр-922 Авторський знак: С91 Кількість примірників: 2 В наявності: 2)

Викладач

Наталія Іванотчак

кандидат філологічних наук, доцент

доцент кафедри англійської філології

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника